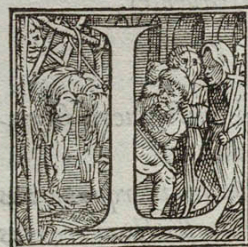

QVOT NERVORVM PARIAM CERE bro & dorsalis medullae parte adhuc in caluaria consistente, origi- nem sumant. Cap. II.

SI quando in interiori margine scripsimus fig. cap. 2. lib. 4. duas, aut illarum alteram indi-
cauimus, quas praesenti capiti ad primi capitis finem praepositas cernis.

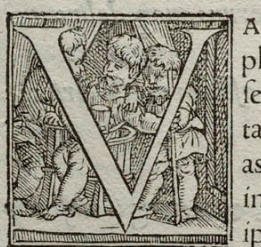
Qui cerebri
sedes & par-
tes in 7 lib. di-
stinguuntur.

LIBRO septimo quum cerebri pertractabitur constructio, duplex id ef-
se docebimus, unum antierius superiusque quod cerebrum dicitur, unuer-
sam propemodum implens caluariam, alterum posterius ac humilior, &
cerebellum nobis appellatum, ipsoque cerebro etiam decuplo minus. De
inde antierius tota superiori ipsius sede geminum esse, dextrum uideli-
cet & sinistram asseremus, inferiori autem parte, qua caluariae innititur
basi, unicum indiuisumque esse, & dorsalem medullam ab hac, non autem
(ut Anatomicorum praecipui scribunt) a cerebello enasci, & cerebellum potius dorsali medul-
lae inniti & tenuis membranarum, parum uero ipsius substantiae interuentu, medullae uniri, quam
dorsalis principium esse ostendimus. Adhuc, additur praeter alios quosdam cerebri sinus mea-
tusque, duos cerebri existere uentriculos, unum quidem dextrum, alterum uero sinistram, qui
ambo in unam communem coeunt cavitatem sinumque, qui tertius in cerebro uentriculus re-
censebitur, qui meatu quodam ad sinum inter cerebellum & dorsalem medullam ubi inuicem comit-
tuntur conspicuum, & tam cerebello quam dorsali medullae communem, pertingit. Ceterum
neruae propagines ex caluaria procedentes, aut ab ipso anterioris cerebri enascuntur basi, aut
a dorsali medulla priusquam uerterbarum sinus ingrediatur, non autem a cerebello. Vt uero eam
dorsalis medullae partem, quae a cerebri basi sub cerebello ad foramen usque, quo e caluaria labi-
tur, procidit, dorsalis medullae principium nuncupare liceat, mihi concessum uelim: cum quid
illo intelligam principio, satis iam explicuerim, ac item in septimo libro diffusius id sim enarra-
turus. Per me enim licebit illi principio, seu parti cerebri, quod uis nomen indere: modo non i-
gnoret, qui illa a cerebello distinguenda ueniat. Porro nerui omnes a cerebro, illosque dorsalis me-
dullae initio pronati, quia geniculatim in caluariae amplitudine, qua cerebri continetur, originem
ducunt, Latinis neruorum paria, seu coniugia, Graecis aut *συνδυασμοί* nuncupantur, quae Marini, ac
demum Galeni etiam suffragiis septenae enumerantur, quauis si accurate singula expendimus,
plura etiam censerem possint. Neque enim hic olfactus organa nerui appellantur, quod dictam nu-
per caluariae amplitudinem non excedant. Item par, quod nobis ex aliorum Anatomicorum
sententia tertium constituitur, uerius duplex quam unicum enumeraretur. Dein iuxta quinti pa-
ris radicem aliud omnibus incognitum dissectionum studio sis par enasci, diligens sectio me do-
cuit. Verum a ueteri neruorum cerebri enumeratione haudquaquam recessurus, ordine se-
ptem paria septenis capitibus explicare contendam: prius tamen quaedam de olfactus organis
subnexurus, quum non uulgares etiam dissectionis professores illis primum neruorum coniu-
gium ascribant, illa uel ita nuncupent.

Quot cerebri
neruorum par-
tia.

DE OLFACTVS ORGANO nonnulla. Cap. III.

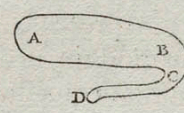
MARIA profecto de odoratus organo nostrae tepestatis, medicis pariter ac
philosophis est sententia, magna inter ipsos, ex Anatomies imperitia, dis-
sensio oboritur. Quosdam namque reperias odoratus organum in illa cavi-
tate constitutere, quam in frontis osse ad superciliorum regionem inter du-
as eius ossis squamas conspici, in primo libro recensuimus, qui si duos etiam
insignes sinus, quos in ossis cuneum imitantis medio tanquam antra inter
ipsius squamas subinde obseruamus, adinuenissent, ac substantiam illam
quodammodo medullarem in illis cauernis repositam, summoque studio hic expendendam, ob-
seruassent, proculdubio & inibi quoque in osse cuneum referente olfactus organum collo-
cassent. Alij uero quosdam cerebri anfractuum reuolutionumque apices, ac ad frontis ossis se-
dem uersus superciliorum medium protuberantia cerebri tubercula, olfactus organa statuunt,
& tubercula illa quod prominent, carnisque quasi modo rubeat, mamillares cerebri processus
uocant, utrinque unum (uti etiam est) enumerantes. Alij rursus ex aliquot Galeni locis, praecipue
aucto octauo de Partium usu, simpliciter anteriores cerebri uentriculos olfactus organa esse asse-
runt, perinde ac si anteriores uentriculi praesentis duntaxat sensus essent principia. Alij qui-
dem duos anteriores cerebri enumerant uentriculos: uerum deinde alios duos consingunt,
quos

Multiplices
de olfactus or-
gano senten-
tiae.

quos olfactus organa esse asserunt. Ceterum quam probe hi sentiant, ex dissectione discas lice-
bit, dextri sinistrique cerebri uentriculorum constructionem formamque prius inspiciens, quam
mercule multo aliam esse in septimo libro intelliges, quam haecenus dissectionum periti tra-
diderunt. Quandoquidem uentriculi in posteriori sede neutiquam lati conspiciuntur, & in
priora procedentes paulatim in angustum coguntur, inibi olfactus organa educunt, neque
etiam ad olfactus organorum sedem pituitam excernunt, multoque minus ipsa olfactus organa
instar canalium cerebri pituitam (ut Galeni est sententia) huc deducunt. Praesentes namque cere-
bri uentriculi secundum cerebri longitudinem superius ampli existunt, anteriori sede nequa-
quam angustiores redditi, imò potius magis quam in ipso medio latefcentes. In posteriori au-
tem parte ampli quoque uisuntur: at hinc cornu modo per cerebri substantiam deorsum de-
scendentes, atque antrosum porrecti, tantisper angustantur, donec ad eam usque cerebri per-
tingant sedem, quae glandulae pituitae ce-
rebri excipientis regioni incumbit, ac sub qua
grandiores soporalis arteriae rami duram ce-
rebri membranam perforant, in cerebrique ue-
triculos conscendere incipiunt. Illi namque ar-
teriarum rami in hos uentriculorum angustos
conscendunt terminos, quos modo ad cere-
bri basim desinere dicebam. Atque eiusmodi
dextri & sinistri uentriculorum cerebri du-
ctus uisuntur. A sede uero ubi uentriculorum angustos terminos desinere dicebam, olfactus
organum, aut saltem cerebri processus animalem spiritum praecipuo olfactus instrumento defe-
rentes, ac ipsi etiam uisori nerui enascuntur. Hinc enim utrinque a cerebro alba mollisque pro-
dit substantia, quae in progressu etiam cerebro tenuis membranarum interuentu colligatur, quo-
usque ad sinus octauo capitis ossis pertingat, qui olfactus organum prius parantur. Ad po-
steriorem enim horum sinuum sedem albicantes cerebri processus, a cerebro abscedunt,
neque amplius tenui membranarum connati, in suum singuli porrigitur sinum: & adhuc an-
trosum magis protensi ad sinuum finem, seu anteriorem ipsorum sedem desinunt, sinu-
bus suffulti, ac cerebro interim proximè accumbentes. Nam etsi cerebro in sinuum regio-
ne non amplius adnascantur, nihilominus ipsi perpetuo attenduntur, illique sunt contermi-
ni. Hi processus cerebri ductu, colore, formaque neruis correspondent, quamuis interim longe
neruis ipsis molliores sint, pauloque (quod ad teretem spectat formam) latiores, quam profundi-
ores. Verum quia hi reliquorum neruorum ritu extra caluariam, ut neque etiam extra magnani-
duram membranarum amplitudinem, non prociunt, nerui nomine eos Herophilus haud digna-
tus est: ut neque etiam Marinus, neque Galenus, licet Anatomicorum nonnulli hos in neruo-
rum habuerint numero, ipsos primum neruorum par recedentes. Porro in horum processuum
natura non negligenter considerandum est, quo nam pacto illi duram membranarum suis sinibus
adnascantur, & quae foramina hinc a dura membrana, & ossium sinibus quibus praesentes innitun-
tur processus, ad nuper commemoratas frontis ossis & cuneiformis cauernas pertingant. Ac de-
mum expendendum quoque uenit, quod nam uerum sit olfactus organum, similitudine qua-
dam sumpta ab auditus instrumento, & olfactus quoque, & aliorum sensuum, in
septimo libro abunde pertractabimus. Modò autem sat fuisse uidetur, processus illos cerebri co-
memorasse, quos aliqui etiam mamillares et papillares nuncupasse colliguntur: qui sectionem
paulo diligentius aggressi, illa cerebri rubra mamillarum imagine prominentia, nihil ad ol-
factus organi constructionem auxiliari cognouerunt. Ceterum quando huiusmodi proces-
sum naturam examinabis, atque illos longe grandiores in cane item & oue quam in homi-
ne adinuenies, etiam sedulo perquirendum est, quam anatomicè Galenus per illos cerebri pro-
cessus pituitam ad nares ab ipsis anterioribus cerebri uentriculis deduci scripserit, haud ani-
maduertens eos processus non perforatos esse, & ipsos uentriculos in peluim desinere, quae
repositam, quamuis de pituitae ductibus suo dicemus loco. Nunc enim neruorum duntaxat
series opportunè pertractabitur.

Anteriori ce-
rebri uentricu-
lorum ductus.

Lib. 8. de V.
su part.

HUIUSMODI fere dextri
sinistrique uentriculorum ductus uisuntur. ac
A & B superiores uentriculi indicant
sedem, A quidem anteriorem, B uero po-
steriorem. C regionem notat, quae decli-
uis antrosum ducitur ad D, quod uentricu-
li extremum terminumque indicat. At haec in cerebrum experimentibus
septimi libri tabulis sunt longe euidentiora, potissimum autem in quat-
ta, & quatuor illam seriatim subsequentes. Quod uero in hac figura
uentriculorum ex latere e directio conspiciunt, neminem latere arbitror.

Processuum
qui aut olfac-
tus organum
sunt, aut ipsi
praecipue sub-
ministrant, or-
tus.

Lib. 8. de V.
su part.